

Földgázellátási üzemzavar, válsághelyzeti, korlátozási intézkedési terv

PANNONENERGIA-SERVICE Kft.

2018.október 30.

Földgázellátási üzemzavar, válsághelyzeti, korlátozási Intézkedési terv

1. AZ UTASÍTÁS SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI HATÁLYA

Jelen utasítás a PANNONENERGIA-SERVICE Kft. (a továbbiakban: „Társaság”) összes munkavállalójára és az ügyvezetőjére kiterjed. Az utasítás alkalmazási területe Magyarország területére terjed ki.

2. VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK ÉS SZABÁLYZATOK

A földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény (a továbbiakban: „GET”), 19/2008. (I. 30.) Kormányrendelet a 2008. évi XL. törvény végrehajtásáról (a továbbiakban: „GET Vhr.”) illetve a 2006. évi XXVI. törvény a földgáz biztonsági készletezéséről.

A 265/2009. (VIII.17.) Kormányrendelet a földgázvételezés korlátozásáról, a földgáz biztonsági készlet felhasználásáról, valamint a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges egyéb intézkedésekről, amely megállapítja: „a földgázellátási zavar esetén az együttműködő földgázrendszernek a rendszerüzemeltető üzemeltetésében lévő eleméhez történő hozzáférést érintő intézkedésekre, különösen a földgázvételezésnek a zavarral összefüggő korlátozására, illetve a földgázellátási válsághelyzet esetén szükséges általános intézkedésekre vonatkozó szabályokat.”

3. AZ UTASÍTÁS CÉLJA

Jelen utasítás célja a vonatkozó jogszabályoknak való megfelelés földgázellátási zavar, műszaki üzemzavar, és válsághelyzet esetén és a Társaság belső eljárásrendjének meghatározása az ilyen esetekben elvárt gyors akciók megtétele érdekében, ide értve az együttműködő földgázrendszer részeként a kereskedelmi engedélyesi pozícióban az ellátásbiztonság folyamatos fenntartásához szükséges közreműködés biztosítását.

4. HELYZETBESOROLÁSOK, KATEGÓRIÁK

A kereskedelmi engedélyes vonatkozásában az első és legfontosabb az, hogy a Társaság bármely alkalmazottja és ügyvezetője illetve az arra kijelölt személy megfelelő módon és megfelelő helyről értesüljön a kialakult (rendkívüli) helyzet minősítéséről. A minősítést követően van lehetőség a helyzet további elemzésére a Társaságon belül, a szükséges és legmegfelelőbb kereskedői válaszlépések megtétele érdekében illetve – esetlegesen – a többi földgázpiaci szereplő által már megtett lépések túrése is szükségessé válhat. Ugyanakkor a 265/2009. (VIII.17.) Korm. rendelet 3.§ (2) bekezdés értelmében, amennyiben bármely rendszerhasználó tudomást szerez a felhasználói ellátásához szükséges saját földgázforrása bármilyen mértékű tartós – a kereskedelmi egyensúlyt

veszélyeztető – kieséséről, köteles azt haladéktalanul szóban, és legkésőbb 24 (huszonnégy) órán belül írásban az esemény jellegének, a kiesés várható időtartamának és a kiesés mértékének megjelölésével bejelenteni a szállítási rendszerirányítónak. A Társaság esetében ezek a mennyiségek jelenleg a földgázrendszer szempontjából nem meghatározó mennyiségek.

4.1. Földgázellátási zavar

4.1.1. Jogszabályi, szabályozási háttér és eljárásrend

Földgázellátási zavarnak minősül minden olyan, a GET 97. §-ban meghatározott földgázellátási válsághelyzetet el nem érő mértékű, jellemzően területi (regionális) zavar, amely az elosztó- és szállító hálózat, valamint a földgáztároló üzembiztonságát, szabályozhatóságát vagy együttműködő képességét súlyosan veszélyezteti, és amely következtében az együttműködő földgázrendszer egyensúlya csak egyes felhasználók földgázvételezésének korlátozásával biztosítható.

A földgázellátási zavarra vonatkozó rendelkezések szerint kell eljárni a földgázellátási válsághelyzet kihirdetéséig minden olyan esemény esetén, amely legalább az (1) bekezdés szerinti feltételeknek megfelel.

Amennyiben bármely rendszerhasználó tudomást szerez a felhasználói ellátásához szükséges saját földgázforrása bármilyen mértékű tartós – a kereskedelmi egyensúlyt veszélyeztető – kieséséről, köteles azt haladéktalanul szóban, és legkésőbb 24 (huszonnégy) órán belül írásban az esemény jellegének, a kiesés várható időtartamának és a kiesés mértékének megjelölésével bejelenteni a szállítási rendszerirányítónak.

Földgázellátási zavar esetén a rendszerhasználók az általuk megkötött szerződésekben foglalt jogoktól és kötelezettségeiktől függetlenül kötelesek a szállítási rendszerüzemeltető, valamint a földgázelosztó utasításait végrehajtani, és az ezáltal keletkező kárt viselni, kivéve, ha a korlátozás a rendszerirányítónak felróható okból vált szükségessé. Ekkor a rendszerirányító köteles az indokolatlanul elrendelt korlátozás következtében a felhasználókat ért kárt megtéríteni.

A szállítási rendszerirányító a földgázellátási zavar miatt szükség esetén elrendelheti a felhasználók földgázvételezésének indokolt mértékű korlátozását. A korlátozás a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: „Hivatal”) által jóváhagyott korlátozási sorrendben és mértékben, a szükséges legkisebb felhasználói körben rendelhető el. A korlátozást a felhasználók kötelesek a szállítási rendszerirányító utasításának megfelelően végrehajtani. Amennyiben a felhasználó fenti kötelezettségének nem tesz eleget, a szállítási rendszerüzemeltető vagy a földgázelosztó, amelynek az üzemeltetésében lévő hálózathoz a felhasználó csatlakozik, jogosult és köteles a korlátozás időtartamára a felhasználót a földgázellátásból műszakilag kizárni.

Amennyiben a korlátozás alá vont felhasználó földgázt vételez a korlátozott mennyiségek terhére, köteles az így vételezett földgáz-mennyiségnek megfelelő, a legutolsó nem korlátozott gáznapon vételre felajánlott egyensúlyozó gáz legmagasabb árának az ötvyszeres értékében meghatározott pótdíjat a szállítási rendszerirányítónak megfizetni.

A földgázellátási zavarról vagy a műszaki üzemzavarról a rendszerüzemeltető köteles a felhasználók ellátásában részt vevő rendszerhasználókat – az üzletszabályzatban meghatározott módon – haladéktalanul értesíteni és folyamatosan tájékoztatni. A rendszerhasználónak nem minősülő felhasználót az ellátását biztosító rendszerhasználó tájékoztatja az üzletszabályzatban meghatározott módon.

4.1.2. Kereskedői feladatok

Földgázellátási zavar esetén tehát a kereskedő feladata a fenti utasítások végrehajtása, a szerződéses partnerekkel való megfelelő szóbeli és dokumentált kommunikáció (mivel nem szerződésszerű teljesítések történnek, a szerződéses partnerek, mint felhasználók tájékoztatása az utasítások be nem tartása következményeiről), a korlátozás elrendelése miatt bekövetkezett kár vizsgálata és szükség esetén annak viselése a Hivatal vonatkozó határozata alapján.

A Társaságnak a földgázellátási zavar esetén is kiemelt figyelemmel keeli lennie együttműködési, kárenyhítési kötelezettségére és arra, hogy az adott helyzetben elvárható legnagyobb gondossággal járjon el.

4.2. MŰSZAKI ÜZEMZAVAR

4.2.1. Jogsabályi, szabályozási háttér és eljárásrend

Műszaki üzemzavar esetén a rendszerüzemeltető köteles a hiba megszüntetése iránt haladéktalanul intézkedni, ennek érdekében jogosult a szükséges intézkedéseket és az üzemzavar elhárításához szükséges cselekményeket külön engedély nélkül megtenni.

A földgázellátási zavarról vagy a műszaki üzemzavarról a rendszerüzemeltető köteles a felhasználók ellátásában részt vevő rendszerhasználókat – az üzletszabályzatban meghatározott módon – haladéktalanul értesíteni és folyamatosan tájékoztatni. A rendszerhasználónak nem minősülő felhasználót az ellátását biztosító rendszerhasználó tájékoztatja az üzletszabályzatban meghatározott módon.

Ha a csatlakozóvezetéken és a felhasználói berendezésen a szállítási rendszerüzemeltető vagy a földgázelosztó veszélyhelyzetet észlel, vagy az egyéb módon tudomására jut, azonnal köteles annak elhárításáról gondoskodni. Ennek keretében jogosult a gázellátást mindaddig szüneteltetni, amíg a

PANNONENERGIA-SERVICE Kft.

veszélyhelyzet fennáll. A gázmentesítési és gáz alá helyezési munkákat csak a szállítási rendszerüzemeltető, a földgázelosztó vagy megbízottja végezheti el.

A műszaki üzemzavar elhárítását követően a rendszerüzemeltető köteles a szállítást, az elosztást és a tárolást a lehető legrövidebb időn belül helyreállítani. A rendszerüzemeltető a műszaki üzemzavar haladéktalan elhárítására alkalmas készenléti szolgáltatást köteles biztosítani.

4.2.2. Kereskedői feladatok

Lásd 4.1.2. pontban foglaltak.

4.3. VÁLSÁGHELYZET

4.3.1. Jogszabályi, szabályozási háttér és eljárásrend

4.3.1.1. Definíció

Földgázellátási válsághelyzetnek minősül az az esemény, amely a személyeket, vagyontárgyaikat, a természetet, a környezetet vagy a felhasználók jelentős részének ellátását veszélyezteti.

Földgázellátási válsághelyzetet a következő események válhatnak ki:

- a) a földgázellátás és földgázfelhasználás egyensúlya oly mértékben felbomlik, hogy azt a szokásos egyensúlytartási eszközökkel már nem lehet helyreállítani,
- b) a földgáz-felhasználási igények meghaladják a beszerzés lehetőségeit, illetve
- c) ezek közvetlen veszélye fenyeget.

4.3.1.2. Fokozatok és Minősítés

A földgázellátási válsághelyzet két fokozatba sorolható:

- a) I. fokozata állapítható meg a 4.3.1.1. c) pontja esetén;
- b) II. fokozata állapítható meg a 4.3.1.1 a) és b) pontja szerinti események bekövetkezése esetén, ha a felhasználók földgázzal történő ellátása – az adott időszakra vonatkozó átlagos fogyasztás mellett – nem tartható fenn, vagy fenntartható, de rövidebb ideig, mint amelyre a felhasználónak szüksége lenne.

A földgázellátási válsághelyzet fennállásáról és fokozatáról – a Hivatalnak a fokozatba sorolásra vonatkozó javaslatot is tartalmazó kezdeményezésére –, valamint a válsághelyzet megszűnéséről a miniszter – határozatban dönt.

4.3.1.3. Válsághelyzet esetén a Kormány intézkedései és válságkezelési szerve:

Földgázellátási válsághelyzet bármely fokozata esetén – annak fennállásáig – a Kormány rendeletben szabályozhatja

- a) a munkanapok és munkaszüneti napok, valamint az azokkal összefüggő munkavégzés rendjét,
- b) az ügyfélforgalom előtt nyitva álló magánhelyiségek vagy közintézmények (különösen üzletek, ügyfélszolgálatok) nyitvatartási idejét,
- c) az ügyfélforgalom előtt nyitva álló magánhelyiségek vagy közintézmények (különösen üzletek, ügyfélszolgálatok), továbbá irodaházak, valamint a költségvetési fenntartású intézmények legmagasabb felfűtési hőmérsékletét,
- d) a földgázfelhasználás mérséklését szolgáló egyéb intézkedést,
- e) a Magyarország területén termelt vagy készletezett földgáznak a Magyarország területén kívülre történő kiszállítására vonatkozó szerződéskötés feltételeit, a Magyarország területén történő átszállítás kivételével.

Földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén – annak fennállásáig – a miniszter rendeletben szabályozhatja

- a) a felhasználók ellátására vonatkozó szerződések teljesítésének felfüggesztését,
- b) a felhasználók földgázellátásának korlátozását, különösen a korlátozás elrendelésének, fenntartásának és feloldásának feltételeit,
- c) az engedélyesek jogait és kötelezettségeit,
- d) a földgázellátáshoz kapcsolódó, a hatósági és a nem hatósági árak körébe tartozó valamennyi termék és szolgáltatás legmagasabb árát.

A földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén a földgázkereskedők, valamint a felhasználók – az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzatban meghatározott eljárás- és elszámolási rend szerint – kötelesek a rendelkezésükre álló földgáz mennyiséget a szállítási rendszerirányító részére felajánlani.

A válsághelyzet II. fokozata esetén a földgázkereskedők kötelesek a Hivatalt folyamatosan tájékoztatni

- a) új földgázforrás-beszerzési lehetőségeikről és a potenciális földgázforrás áráról,
- b) az általuk ellátott felhasználóknak a válsághelyzet megszűnését követő 12 (tizenkét) hónapban várható ellátásbiztonságáról, különös tekintettel a (3) bekezdés szerinti felajánlási kötelezettségre

A földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén a rendszerhasználók kötelesek írásban tájékoztatni a Hivatalt

- a) minden héten csütörtökön 13.00 óráig a következő héten igénybe vehető szerződéssel lekötött, vagy szerződéssel igénybe vehető földgázmennyiségekről és az igénybevétel technikai és árfeltételeiről, valamint
- b) a Hivatal elrendelésére minden héten csütörtökön 10.00 óráig a következő 12 (tizenkét) hónap várható felhasználói igényeiről és a rendelkezésre álló szerződéssel lekötött, vagy szerződéssel igénybe vehető földgázforrásokról, valamint az igénybevétel feltételeiről.

4.3.1.4. Válsághelyzet esetén a Hivatal intézkedései és válságkezelési szerve

Földgázellátási válsághelyzet I. fokozata esetén a Hivatal határozatban rendelkezik – a földgáz biztonsági készletezéséről szóló törvényben (a továbbiakban: „Fbkt.”) rendelkezéseinek megfelelően külön jogszabályban felszabadított – biztonsági földgázkészlet igénybevételéről, valamint az igénybevételre jogosult földgázkereskedőkről az Fbkt. és az annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok rendelkezésével összhangban.

A felhasználók tárgyilagos és szakszerű tájékoztatása érdekében a földgázellátási válsághelyzet esetére a Hivatal Válsághelyzeti Információs Irodát hoz létre és működtet.

4.3.1.5. Válsághelyzet esetén a rendszerirányító intézkedései és válságkezelési szerve

Földgázellátási válsághelyzet esetén a szállítási rendszerirányító elrendelheti a földgáznak Magyarország területén az együttműködő földgázrendszeren keresztül történő átszállítására vonatkozó szerződések szerinti földgázmennyiség arányos csökkentését, amennyiben ezen szerződések szerinti beszállító a belföldi felhasználók ellátására vonatkozó szerződéséből fakadó kötelezettségeit nem teljesíti, vagy ha az átszállítandó mennyiséget a rendszerhasználó nem, vagy nem teljes egészében táplálja be a rendszerbe. A csökkentést a kieső forrás mértékéig kell végrehajtani. Amennyiben a szállítási rendszerirányító rendelkezésére álló adatok, információk alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy melyik beszállító nem teljesíti szerződéses kötelezettségét, a szállítási rendszerirányító a Magyarország területén keresztül átszállításra kerülő valamennyi szerződés szerinti földgázmennyiséget arányosan csökkenti. Az átszállítások arányos csökkentését a szállítási rendszerirányító a Hivatalnak haladéktalanul bejelenti. Amennyiben a Hivatal az intézkedés megalapozottságának vizsgálata érdekében szükségesnek tartja, hatósági ellenőrzést folytat le. Az átszállításra kerülő földgázmennyiségek csökkentésének részletes szabályait az Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (a továbbiakban: „ÜKSZ”) határozza meg.

A földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén a felszabadított földgáz biztonsági készletekkel a szállítási rendszerirányító rendelkezik. A rendelkezésére álló földgázmennyiségekkel történő gazdálkodás során köteles:

- a) a napi rendszeregyensúlyozás szempontjait mellett a földgázellátás közép- és hosszú távú fenntarthatóságának szempontjait is figyelembe venni,
- b) törekedni arra, hogy a felajánlott földgázmennyiség elsősorban a felajánló földgázkereskedővel jogviszonyban álló felhasználók ellátását szolgálja.

4.3.2. Kereskedői feladatok

A válsághelyzet kialakulása vonatkozásában a kereskedő elsődleges feladata a folyamatos tájékoztatás és tájékozódás illetve a folyamatos rendelkezésre állás. Ennek keretében a válsághelyzet minősítésének megismerése és a Kormány a Hivatal és a rendszerirányító által megtett és megtenni kívánt lépések megfelelő nyomon követése szükséges. Ideértve a Kormány által kibocsátott rendeletek, a hivatali határozatok és a rendszerirányítói döntések teljes körű megismerését és az azokban foglaltak kellő időben történő végrehajtását.

A földgázellátási válsághelyzet I. fokozata esetén a földgázpiacnak a földgázadásvételre vonatkozó magánjogi szerződések alapján történő működése fenntartható.

A földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén a földgázpiacnak a földgáz adásvételre vonatkozó magánjogi szerződések alapján történő működése nem tartható fenn, így földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén a földgázkereskedők, valamint a felhasználók - az ÜKSZ-ben meghatározott eljárás- és elszámolási rend szerint - kötelesek a rendelkezésükre álló földgázmennyiséget a rendszerirányító részére felajánlani.

GET Vhr. 111. § (5) alapján korlátozás esetén a rendszerhasználó azon szabad rendelkezésű forrásait, amelyeket nem korlátozott felhasználóik ellátására nem használtak fel, a GET 97/C. § (3) bekezdésével és a kereskedési platform szabályzatával összhangban köteles a kereskedési platformon felajánlani.

A földgázellátási válsághelyzet II. fokozata esetén a földgázkereskedők kötelesek a Hivatalt folyamatosan tájékoztatni:

- a) új földgázforrás-beszerzési lehetőségeikről és a potenciális földgázforrás áráról,
- b) az általuk ellátott felhasználóknak a válsághelyzet megszűnését követő 12 (tizenkét) hónapban várható ellátásbiztonságáról.

A válsághelyzeti eseményeket a Társaság mindenkor vis maior eseményként kezeli.

PANNONENERGIA-SERVICE Kft.

A folyamatos kapcsolattartásért és rendelkezésre állásért

- a Hivatallal
- a rendszerüzemeltetőkkel és a rendszerirányítóval
- a Társasággal szerződéses kapcsolatban álló beszállítókkal
- a Társasággal szerződéses kapcsolatban álló felhasználókkal
- a Társasággal szerződéses kapcsolatban álló kereskedőkkel

a Társaság ügyvezetője vagy ügyvezetés esetén a kijelölt ügyvezető felelős azzal, hogy az a Társaság szerződéseiben megjelölt kapcsolattartók, illetve a válság elrendelése során kijelölt további kapcsolattartók a másik oldalon lévő kapcsolatok.

A válsághelyzeti intézkedésekből származó károkért az engedélyeseket – a tőlük elvárható magatartás tanúsítása esetén – kártalanítási kötelezettség nem terheli. A válsághelyzet során is azonban kereskedőként az elrendelt intézkedések jogszerűségére a kereskedőnek figyelemmel kell lennie, illetve a válsághelyzet elmúltával a károk vonatkozásában részletes megállapítás és szükség esetén – amennyiben annak jogszabályi feltételei fennállnak – elszámolás szükséges.

A kereskedőnek a válsághelyzet esetén kiemelt figyelemmel kell lennie együttműködési, kárenyhítési köteletségére és arra, hogy az adott helyzetben elvárható legnagyobb gondossággal járjon el.

Földgázellátási üzemzavar, válsághelyzet, korlátozás esetén elérhető személyek (kapcsolattartók):

Név	Munkakör	Elérhetőség
Szauter Tamás	Földgáz-kereskedelmi vezető	T: +36 (23) 806 100 F: +36 (23) 806 095 E-mail: tamas.szauter@veolia.com
Gyimóthy Géza	Energilagazdálkodási munkatárs	F: +36 (23) 806 100 F: +36 (23) 806 095 E-mail: geza.gyimothy@veolia.com

Pécs, 2018.október 30.

.....
Varga Ferenc Tamás ügyvezető

PANNONENERGIA-SERVICE Kft.

PANNONENERGIA-SERVICE Kft.
Varga Ferenc Tamás ügyvezető